

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Střední průmyslová škola strojnická Olomouc,
tř.17. listopadu 49**

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu
„Výuka moderně“**

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205

Šablona: III/2 Český jazyk, umění a kultura

Sada: 3

Číslo materiálu v sadě: 17

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem
České republiky

Název: **Velká písmena**

Práce s texty

Jméno autora: Mgr. Marta Skopalíková

Předmět: Český jazyk, kultura a umění

Jazyk: čeština

Klíčová slova:

funkční styly a útvary

zeměpisné názvy

vlastní jména

názvy ulic a obcí

jazykovědné příručky

obrazná pojmenování

Cílová skupina: žák 16 – 19 let

Stupeň a typ vzdělání: 3. ročník, střední odborné

Typ interakce: aktivita

Druh výukového zdroje: Pracovní list

Očekávaný výstup:

Žák rozpozná a charakterizuje jednotlivé funkční styly, určí slohové útvary. V písemném projevu aplikuje znalosti psaní velkých písmen a orientuje se v nabídce normativních příruček. Při práci s textem č. 4 uplatní znalosti z literárně vědné terminologie.

Metodický list/anotace

Pracovní list obsahuje neumělecké texty z oblasti různých funkčních stylů. Žáci na základě rozboru jazykových a lexikálních prostředků určí u každého textu funkční styl a své tvrzení doloží. Další prověřovanou oblastí je problematika psaní velkých písmen a znalost normativních příruček. Žák doplní, popř. zdůvodní pravopis jednotlivých slov. Text č. 4 procvičuje také žákovy znalosti z oblasti literárně vědné terminologie, žák vysvětlí charakteristické znaky recenze a doloží je na základě rozboru textu. Najde obrazná pojmenování a vysvětlí jejich význam. Otázky k textům jsou vytvořeny v souladu s požadavky ke státní maturitní zkoušce a jsou koncipovány jako otevřené i uzavřené úlohy.

Vytvořeno: 04. 12. 2012

Pracovní list

Text 1

Velká Británie je ostrovní stát v severozápadní Evropě, oddělený od kontinentu průlivem La Manche a Severním mořem. Představuje unii historických zemí: Anglie, Skotska a Walesu a Severního Irsku. Skotsko a okolní ostrovy tvoří nejsevernější část Británie. Členitý povrch Skotska tvoří čtyři oblasti: Kaledonské hory jsou od nejrozsáhlejšího pohoří Grampiany odděleny kaledonským průplavem, na který navazuje světoznámé jezero Loch Ness. Další území tvoří jihoskotská vysočina a Cheviotské vrchy.

Text 2

Shakespeare se narodil a studoval ve Stratfordu nad Avonou ve střední Anglii. Později se přestěhoval do Londýna, kde se stal hercem přední londýnské divadelní společnosti. Jeho první hra pojednává o životě anglického krále Jindřicha VI. První historická dramata napsal na počest královny Alžběty I. a na podporu Tudorovské královské dynastie. V roce 1598 se podílel na dostavbě a provozu nového londýnského divadla Globe.

Text 3

„Zdar, cos dělala o víkendu?“

„V pátek jsem byla v Olympii podívat se podzimní boty. Hezký měli v humanicu, jinak hrůza. „ sem si žádné nakonec nevybrala. A co ty?“

„ Jo, dobrý. Byla jsem s Pavlem v kině, stmívání 4. Celkem hustý, no.“

Text 4

25. července 2010

Režisér michal vajdička se ve svém pojetí shakespearovy hry oko za oko zaměřuje na společnost pokřivenou dvojí morálkou. Divadelně sice není příliš vynalézavý, ale vtipy útočící na první signální fungují.

Letní shakespearovské slavnosti přivezly letos ze slovenska česko-slovenskou inscenaci oko za oko – niečo za niečo režiséra michala vajdičky. Je to důkaz toho, že umělecká výměna na ose praha – brno – ostrava už není žádné novum. Divadlo v tomto balení už dávno není jen ozvěnou někdejší republikové sounáležitosti ani demonstrací umělecké pospolitosti. Přináší divácky vděčné a osvěživé promíchání herců, jejichž vzájemné televizní, filmové i divadelní návštěvy v obou zemích bereme už jako něco přirozeného.¹

Text 5

Prolog

Chorus

Dva rody, stejně staroslavné oba –
Jsem v krásné veroně – svůj dávný hněv
Zas ženou na nůž a zas občanova
V občanských rebeliích teče krev.
Dva milující, pod nešťastnou hvězdou
Z těch rodů narození, rodičům
Smír vykupují křížovou svou cestou:
Svou smrtí usmiřují s domem dům.²

¹ <http://i.idnes.cz/10/073/gal/OB34a3e7_02.JPG>

² SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka I. k literatuře v kostce*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2003. s. ISBN 80-7200-310-0.

Text 6

Pan

martin liška

loucká 8

671 81 znojmo

Cestovní kancelář exim tours

Kovářská 16

669 02 znojmo

znojmo, 18.10.2012

Vážená paní nováková,

na základě telefonického hovoru vás žádám o zaslání katalogu pobytových zájezdů pro sezonu zima 2012-2013 pro oblast rakouska a itálie.

Děkuji a jsem s pozdravem

martin liška

Úkoly k textům:

1. Určete funkční styly jednotlivých textů, své tvrzení zdůvodněte.
2. Určete útvary
3. Napište správně zeměpisné názvy a vlastní jména.
4. Vyjmenujte jazykovědné příručky, které se zabývají problematikou psaní velkých písmen.
5. Ve 4. textu najděte a vysvětlete obrazná pojmenování.

Řešení:

1. Text 1 – odborný styl: spisovný neutrální jazyk, odborné výrazy
Text 2 – odborný styl: spisovný neutrální jazyk, odborné výrazy
Text 3 – prostě sdělovací styl: hovorové výrazy, nespisovná čeština
Text 4 – publicistický styl: aktuálnost, informace, zdrojem je denní tisk
Text 5 – umělecký styl: užití uměleckých prostředků, rým
Text 6 – administrativní styl: spisovný jazyk, členění textu, strohost, ustálené obraty
2. Text 1 – článek
Text 2 – referát, článek, kapitola v učebnici
Text 3 – běžný hovor
Text 4 – recenze (zhodnocení uměleckého díla, spisovný jazyk, expresivní výrazy, obrazná pojmenování, prvky publicistiky a uměleckého stylu)
Text 5 – prolog k dramatu
Text 6 – žádost
3. Pozn.: Řešení je uváděno v 1. pádě
Text 1 - Velká Británie, severozápadní Evropa, průliv La Manche, Severní moře, Anglie, Skotska, Irska, Walesu, Británie, Kaledonské hory, Grampiany, Kaledonský průplav, jezero Loch Ness, Jihoskotská vysočina, Cheviotské vrchy.
Text 2 – Shakespeare, Stradford nad Avonou, střední Anglie, Londýn, londýnská divadelní společnost, anglický král Jindřich VI., tudorovská dynastie, londýnské divadlo Globe

Text 3 – Olympie, Humanic, Pavel, Stmívání
Text 4 – Michal Vajdička, Shakespearova hra Oko za oko – Niečo za niečo, Slovensko, česko-slovenská inscenace, Praha-Brno-Ostrava

Text 5 – Verona

Text 6 – Martin Liška, Loucká, Znojmo, Palackého, Exim Tours, Nováková,
Rakousko, Itálie

4. Pravidla českého pravopisu, Stručná mluvnice česká

5. slavnosti přivezly (program letošních her byl ...)

divadlo v tomto balení (takto pojaté divadlo)

vděčné a osvěživé promíchání herců (neotřelé, novátorské)

Použité zdroje:

KRAUS, Jiří. *Písemnosti v našem životě*. 2. upr. vyd. Praha: Fortuna, 2005, 159 s. ISBN 80-716-8920-3.

BATEMAN, Graham. *Encyklopedie Zeměpis světa*. 1. vyd. Praha: Columbus, 1999, 512 s. ISBN 80-717-6022-6.

SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka I. k literatuře v kostce*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2003. ISBN 80-7200-310-0.

Internetové zdroje:

[online]. [cit. 2012-12-04]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/William_Shakespeare>

[online]. [cit. 2012-12-04]. Dostupné z: <<http://www.eximtours.cz/>>

[online]. [cit. 2012-12-04]. Dostupné z: http://i.idnes.cz/10/073/gal/OB34a3e7_02.JPG